

17. po Trojici – 23.9.2018

Posvätný olej

„Tebe patrí chválospev, Bože na Sione, a Tebe nech sa plní sľub. Ty počúvaš modlitbu: k Tebe prichádza každé telo s vyznaním nepravosti. Keď nás premáhajú naše priestupky, Ty nám ich odpúšťaš. Blahoslavený, koho si volíš a pripúšťaš do svojej blízkosti, aby prebýval na Tvojich nádvoriach. Nasýtíme sa požehnaním Tvojho domu, svätosťou Tvojho chrámu“ (Ž 65).

2 Mojžišova 30:30-32 „Aj Árona a jeho synov pomaz a posväť ich mne pre kňazskú službu. Izraelcom povedz: toto bude pre mňa olej na posvätné pomazanie cez všetky vaše pokolenia. Na telo človeka sa nesmie vyliat'. Ani podobný, čo do zloženia nepripravujte, lebo je posvätný. Bude vám posvätný“.

V určite etape cirkvi – najmä v stredoveku, ako sme si to hovorili aj na biblickej hodine – cirkev, na základe filozofov, odmietala telo a vyzdvihovala ducha. Práve preto jej nepripadalo reálne, aby niečo telesné, materiálne mohlo v sebe niesť myšlienku duchovného alebo konať duchovné skutky. Martin Luther, ako jeden z mnohých, z Písma pochopil, že **telesné a duchovné kráča v službe Pánu Bohu spolu, že to nie je možné oddeliť**. *O tom hovorí aj podstata sviatosti: obyčajná voda s Božím slovom vykonáva krst svätý, oplátka a víno pri Večeri Pánovej sú nositeľmi Kristovej prítomnosti v tele a krvi. Olej v SZ, ale neskôr aj v novozmluvných časoch sa tiež spájal s niečím iným – napr. so svietnikom – aby niesol v sebe duchovný rozmer, aby symbolizoval duchovné záležitosti.* **Len v spojení Duch svätý a človek je možné konať Božie dielo na zemi. Duch nás potrebuje a my sme bez Ducha stratení, ale spolu môžeme vytvoriť to, čo Pán Boh od nás chce a vyžaduje.**

My sme už o oleji hovorili v spojení so svietnikom. Teraz tu ide o spojenie oleja s ďalšími vzácnymi vecami, ako sme ich počuli v čítanom texte: jemný balzam, voňavá škorica, puškvorec, kasia. Olej v tomto prípade tvoril rozpúšťadlo, ale aj spojivo. Všetko sa najemno pomlelo, s olejom dôkladne vymiešalo a tak vznikla akási masť, ktorá mala svoju špecifickú vôňu aj použitie.

Tekutý balzam bol z myrhy – bola to živica z krika, ktorý vydával príjemnú vôňu a mal aj konzervačné vlastnosti, pretože sa používal na balzamovanie mŕtvych tiel. Aj v Ježišovom živote sa myrha spomína: napr. keď visí na kríži, podávajú mu víno zmiešané s myrhou, no Ježiš ho odmietol a aj Jeho mŕtve telo pomazali pred uložením do hrobu. Myrha mala aj analgetické, utišujúce účinky.

Škoricový prášok pomáhal spríjemňovať prostredie. Získavali ho rozomletím kôry škoricovníka, ktorá sa najprv dôkladne vysušila. Už vtedy sa používala škorica aj v kuchyni, často však v spojení s inými koreninami.

Puškvorec je vodná rastlina a na vonné či liečivé účely sa používal jej koreň. Účinné látky sa získavali luhovaním práve v olivovom oleji.

Kasia je voňavé drevo, ktoré sa mlelo alebo roztľkalo na drobný prášok a tiež sa jeho vôňa šírila vtedy, keď sa tento prášok lúhoval v olivovom oleji, ktorý sa získaval rozdrvením a lisovaním zrelých olív.

Sami o sebe tieto suroviny boli vzácné a vysoko cenené, no ich hodnota rástla práve kvôli pracnému zberu, úprave, skladovaniu, preprave a konečnému výsledku. Iste túto prácu nemohol vykonávať len tak hocikto, ale na to určeni ľudia, aby sa dosiahla prvotriedna kvalita všetkých zložiek aj konečného výsledku: masti. **Všetko muselo byť pripravené podľa Božích noriem a zásad, pretože tieto materiály boli určené na špeciálne činnosti v službe Hospodinovi.**

Vidíme – a to bola zásada aj v našich končinách – že Pánovi sa nedáva to, čo sa zvýši, niečo nižšej kvality, čo sa už nikde inde použiť nedá, ale práve naopak: **službe Bohu sa dávalo vždy to prvé, najlepšie, nepoškodené, čo vyjadrovalo úctu voči Pánovi a pokoru pred Tým, kto človeku všetko daroval.** Preto napr. aj desiatky sa nedávali podľa toho, čo zvýši, ale najprv sa oddelila časť pre Boha a potom sa zvyšok používal. Keď sa stavali kostoly, najprv sa všetko potrebné odovzdalo na stavbu a potom si ľudia so svojim nakladali ako chceli. Dnes je to opačne: dávame Pánovi Ježišovi to, čo sa nám zvýši: čas, peniaze, schopnosti, možnosti... Hádzeme Mu to a On nám má byť za to ešte aj vd'ačný. *Ako dobre, že Pán takto nepristupuje k nám, ale dáva nám to najlepšie, čo má: samého seba v láske Ježiša Krista.* Možno by sme – ako vyjadrenie vďaky – mohli aj my otočiť svoje priority a dávať zo všetkého najprv Bohu a až potom blíznym a sebe.

Olej sa používal v dvoch rovinách: **Po prvé: natierali sa ním všetky predmety v stánku bez výnimky a rozdielu:** truhla, stôl, svietnik, umývadlo a všetky ostatné predmety, z akéhokolvek materiálu boli, dokonca aj ľudia – najvyšší kňaz a jeho synovia, sa natierali rovnakým olejom. **Po druhé: toto natieranie malo niekoľko významov, slúžilo na viacero účelov:** tento olej sa používal ako dnešný lak, na konečnú úpravu materiálu + ošetrovali sa ním predmety, čo slúžilo na ich ochranu + čistili sa ním predmety, ktoré sa počas služby a pri prinášaní obetí znečistili napr. krvou. Balzam sa rozotieral po

všetkých predmetoch aj kvôli tomu, že vôňa z bylínok pomaly vyprchala a tak do priestoru vychádzal pekný voňavý závan. Čo sa týka použitia tohto balzamu pri kňazoch, ten mal tiež antiseptický účinok, teda chránil a liečil tých, ktorí slúžili Pánovi aj ľudom.

Ak berieme, že **olej tu predstavuje Ducha svätého a ostatné prísady predstavujú dary Jeho požehnaní**, môžeme povedať, že tiež pôsobí mnohoroako. Duch svätý nemá časové ani priestorové obmedzenia, pôsobí podľa toho, ako On chce, čo vyjadruje Jeho pripodobnenie vetru v Jánovi 3. **On prichádza tam, kde sa ľud Boží stretáva, kde slúži Pánovi a vyznáva Ježiša Krista ako Spasiteľa a je totálne jedno kde a kedy sa tak deje. Zároveň je Duch pripravovateľom priaznivých podmienok pre vytvorenie spoločenstva človeka a Boha a aj medzi ľuďmi navzájom. Pôsobí cez Božie slovo, cirkev, sviatosti, cez jednotlivých ľudí, aby sa tak vytvoril priestor, kde sa deje spoločná služba a uctievanie Hospodina.** Cez svoje slovo, sviatosti a spoločenstvo cirkvi so všetkým, čo k tomu patrí, teda Pán Boh ošetruje rany a bolesti – dáva nám status Božích detí – pomáha ku pokániu – robí nás príjemnými pre blížnych – a mení nás na vôňu Kristovu, ako to pripomína Pavol v 2 Korintským 2:15.

Olej pomazania spojený s príjemnými či liečivými voňavými rastlinami je symbolom Ducha Božieho a Jeho práce pri nás a s nami. Preto sme pozvaní, **aby sme dávali Bohu to prvé vo svojom živote**, nie to posledné, zvyšky či odrobinky. Olej pomazania ako symbol Ducha svätého nám pripomína, že **Jeho práca cez Božie slovo, sviatosti a cirkev nám pomáha žiť, slúžiť a chváliť nášho nebeského Boha.** Je už len na nás, či sa staneme príjemnou vôňou pre Boha alebo zapáchajúcou stokou. Ježiš nás pozýva k tomu, aby sme boli vôňou Božou na každom mieste, aby sme mohli Jeho reprezentovať a o Jeho láske svedčiť všade, kam nás pošle. Nech nám v tom Duch Boží pomáha. Amen.